

POSTANOWIENIE

Dnia 30 grudnia 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Monika Koba

w sprawie z wniosku V. Spółki Akcyjnej w P.
przy uczestnictwie S. Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością
w P. (poprzednio Spółdzielnia [...] S. w P.)
i Miasta P.
o zasiedzenie,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 30 grudnia 2019 r.,
na skutek skargi kasacyjnej uczestniczki postępowania S. Spółki
z ograniczoną odpowiedzialnością w P. (poprzednio Spółdzielnia
[...] S. w P.)
od postanowienia Sądu Okręgowego w P.
z dnia 8 stycznia 2019 r., sygn. akt XV Ca (...),

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2) zasądza od uczestniczki S. Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w P. na rzecz wnioskodawczynie kwotę 240 (dwieście czterdzieści) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 8 stycznia 2019 r. Sąd Okręgowy w P. orzekając na skutek apelacji wnioskodawczynie V. S.A. w P. (dalej: V.) zmienił postanowienie Sądu Rejonowego w P. z dnia 31 maja 2017 r. w ten sposób, że stwierdził, iż z dniem 5 grudnia 2010 r. wnioskodawczynie nabyła przez zasiedzenie służebność

przesyłu obciążającą nieruchomość położoną w P. przy ul. L. w skład, której wchodzi działki gruntu [...] /10, [...] /12 i [...] /13, dla której to nieruchomości stanowiącej własność Skarbu Państwa oraz przedmiot użytkowania wieczystego Spółdzielni [...] „S.” z siedzibą w P. (dalej: „Spółdzielnia”) prowadzona jest przez Sąd Rejonowy w P. księga wieczysta nr (...) - zgodnie z przebiegiem zaznaczonym na mapach stanowiących załączniki nr 1 i 2 do opinii biegłego geodety Ł. F. z dnia 19 września 2018 roku (k. 407a i 408 akt), stanowiących integralną część postanowienia, polegająca na prawie utrzymania na nieruchomości napowietrznej sieci ciepłej 2x DN 400 wraz z komorą ciepłowniczą i korzystania z nich w celu przesyłu energii cieplnej oraz prawie do swobodnego dostępu do urządzeń ciepłowniczych w celu prowadzenia ich obsługi, konserwacji, remontów i wymiany, w pozostałym zakresie oddalając wniosek i apelację.

Orzeczenie to zostało zaskarżone skargą kasacyjną przez uczestniczkę S. spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością w P. (następczynię prawną Spółdzielni). Wnosząc o przyjęcie skargi do rozpoznania wskazała, że jest ona oczywiście uzasadniona. W ocenie skarżącej Sąd Apelacyjny naruszył art. 352 § 1 k.c., art. 172 § 1 k.c. oraz art. 176 § 1 k.c. wliczając do czasu niezbędnego do stwierdzenia zasiedzenia okres kiedy Miasto P. było jednocześnie właścicielem nieruchomości i posadowionej na niej infrastruktury przesyłowej. Doszło w ten sposób do naruszenia zasady, że zasiedzenie może dotyczyć tylko „nieruchomości cudzej” a za taką nie może być uznana nieruchomość należąca do właściciela urządzeń przesyłowych.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną wnioskodawczyni wniosła o jej oddalenie i zasądzenie kosztów postępowania kasacyjnego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna jest nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia, którego rozpoznanie przez Sąd Najwyższy musi być uzasadnione względami o szczególnej doniosłości, wykraczającymi poza indywidualny interes skarżącej, a mającymi swoje źródło w interesie publicznym. Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne

wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Sąd Najwyższy w ramach przedsądu bada tylko wskazane w skardze kasacyjnej okoliczności uzasadniające jej przyjęcie do rozpoznania, a nie podstawy kasacyjne i ich uzasadnienie. Cel wymagania określonego w art. 398⁴ § 2 k.p.c. może być osiągnięty tylko przez powołanie i uzasadnienie istnienia przesłanek o charakterze publicznoprawnym, które będą mogły stanowić podstawę oceny skargi kasacyjnej pod kątem przyjęcia jej do rozpoznania.

Zgodnie z utrwalonym stanowiskiem Sądu Najwyższego przez oczywistą zasadność skargi kasacyjnej (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.) należy rozumieć sytuację, w której skarga jest uzasadniona w sposób ewidentny, wskazując na rażące i poważne uchybienia zaskarżonego orzeczenia, które są możliwe do stwierdzenia bez konieczności prowadzenia bardziej złożonych rozumowań. Jedynie w takim wypadku możliwa jest kontrola prawomocnego orzeczenia sądu drugiej instancji w postępowaniu kasacyjnym. Obciążenie go oczywistą i istotną wadą wskazuje, że usunięcie tego orzeczenia z obrotu leży w interesie publicznym - a tym samym, że może dojść do realizacji celu skargi kasacyjnej, jako nadzwyczajnego środka zaskarżenia (tak np. Sąd Najwyższy w postanowieniach z dnia 10 kwietnia 2013 r., III CSK 67/13, nie publ. i z dnia 29 września 2017 r., V CSK 162/17, nie publ.).

Skonfrontowanie rozstrzygnięcia sądu drugiej instancji z uzasadnieniem wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie pozwala na stwierdzenie, by skarga kasacyjna była oczywiście uzasadniona w wyżej wskazanym rozumieniu. Z podstawy faktycznej rozstrzygnięcia, którą Sąd Najwyższy w postępowaniu kasacyjnym jest związany (art. 398³ § 3 i 398¹³ § 2 k.p.c.) wynika, że po 5 grudnia 1990 r. prawo własności urządzeń przesyłowych przysługiwało Przedsiębiorstwu Energetyki Ciepłej w P., własność nieruchomości przysługiwała natomiast Skarbowi Państwa, a następnie Miastu P.. W okresie gdy właścicielem nieruchomości był Skarb Państwa (po zlikwidowaniu zasady jednolitej własności państwowej), a następnie po komunalizacji - Miasto P. nie doszło do likwidacji przedsiębiorstwa, które stanowiło odrębną od tych podmiotów osobę prawną, następnie przekształconą w jednoosobową spółkę akcyjną gminy (k. 55, 439). Brak jest zatem podstaw do uznania, że nie zostały spełnione przesłanki z treści art. 352

§ 1 k.c., dotyczące korzystania z „cudzej” nieruchomości (por. m.in. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 14 października 1993 r., III CZP 136/93, OSNC 1994, nr 4, poz. 81 oraz postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 4 lipca 2014 r., II CSK 551/13, OSNC 2015, nr 6, poz. 72). Właściciel ekonomiczny przedsiębiorstwa państwowego (Skarb Państwa) czy komunalnego (Miasto P.) nie może być identyfikowany z będącym odrębną osobą prawną przedsiębiorstwem, a w toku postępowania nie wykazano, by doszło w okresie prowadzącym do zasiedzenia do kumulacji po stronie Miasta P. własności nieruchomości i urządzeń przesyłowych.

Z przytoczonych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, nie znajdując też okoliczności, które w ramach przedsądu jest obowiązany brać pod uwagę z urzędu.

O kosztach postępowania kasacyjnego Sąd Najwyższy orzekł na podstawie art. 520 § 3 w zw. z art. 391 § 1 i art. 398²¹ k.p.c. oraz § 10 ust. 4 pkt 2 w zw. z § 5 pkt 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (tekst jedn. Dz. U. z 2018, poz. 265).